

Jongeren in gesprek met wethouder Kukenheim over (v)chtscheidingen

In het Stayokay in Amsterdam Oost druppelen langzaam de eerste jongeren binnen, want de bijeenkomst is sinds tijden IRL! Aan de lange tafel in de grote zaal zoekt iedereen een plaatsje uit. Een tijdje later schuiven ook een aantal ambtenaren van de gemeente en de wethouder aan. We eten samen: rijst met gele curry of een hamburger. En na het eten doen we een kennismakingsspelletje. Zo blijken er onder de ambtenaren best wat Harry Potter fans te zijn en biecht iedereen op wel een “verslaving” te hebben.

Jeugdplatform Amsterdam organiseerde op 9 september op verzoek van wethouder Kukenheim een jongerentafel over (v)chtscheidingen. Vijf jonge mensen (15 jaar tot 32 jaar) met ervaringskennis gingen in gesprek met de wethouder over hoe het is als je ouders scheiden en dat met veel gedoe gepaard gaat.

Durf te vragen hoe het gaat

Na de kennismaking is het woord een vol uur helemaal aan de jongeren. Een voor een vertellen ze op indrukwekkende manier hun eigen verhaal. De verhalen zijn verschillend, maar er is ook overlap. Het gaat vaak om ouders die al langer en op verschillende fronten problemen hebben, een nare scheiding is er niet ineens en de gevolgen zijn dan ook niet ineens over. De rode draad is het belang van het kind niet meer leidend is, maar de kwaadheid, het onvermogen of de afwezigheid van de ouder(s). ‘Je gaat je eenzaam en geïsoleerder voelen, want niemand begrijpt je’, aldus een van de deelnemers.

Vooraf een persoon die aan je vraagt hoe het met je gaat, wordt door de jongeren vaak gemist. Ook vertelt een jongere dat het fijn was geweest als iemand in zijn omgeving duidelijk had gemaakt dat de scheiding niet zijn schuld was: ‘Als jong kind betrek je zo’n scheiding op jezelf, kinderen geven zichzelf de schuld want ze weten namelijk niet beter’. De jongeren zijn het er over eens dat kinderen vaak niet serieus worden genomen tijdens een scheiding en dat het nauw luistert wanneer en hoe de hulpverlening of kinderrechtshulpverleners kinderen betrekken. Geef het kind vooral niet het gevoel te moeten kiezen tussen ouders, is een advies.

Teveel op hun bordje

Tijdens de voorbereiding van de jongerentafel – een paar dagen eerder - werd vaak gezegd dat kinderen te veel op hun bordje krijgen. Daarom gaven we aan de wethouder een groot bord met daarop onderwerpen en ervaringen die niet op het bordje van kinderen terecht zouden moeten komen. De deelnemers schreven ze ter plekke op, terwijl ze luisterden naar de andere verhalen. Het bord kwam vol met beschreven blaadjes in allerlei kleuren en vormen.

Een greep uit de kaartjes: een misplaatst verantwoordelijkheidsgevoel, kinderen als doorgeefluik, geldzorgen, negativiteit van de ene op de andere ouder, ouders die kind schuldgevoel aanpraten, geen goed voorbeeld voor hoe een gezonde relatie kan zijn waar je als twintiger nog last van hebt. (zie complete lijst hieronder) Een jongere vult aan: 'Waar ik vooral moeite mee heb, is dat ik veranderingen maar klakkeloos moest accepteren, zonder dat iemand mij vroeg: wat wil jij nu echt?'. De rest van de jongeren knikt instemmend.

Voorlichting op scholen

Na de eerste ronde en een fijne pauze, krijgt de wethouder de gelegenheid door te vragen en in gesprek te gaan met de jongeren. De wethouder is benieuwd naar wat heeft of had geholpen in hun situatie en wat andere kinderen in soortgelijke situaties zou kunnen helpen. De jongeren zijn hier duidelijk over: meer voorlichting op scholen. 'Jongeren zullen niet zo snel uit zichzelf hulp zoeken en daarom is het belangrijk dat het onderwerp meer bespreekbaar wordt op scholen'. Een andere jongere vult aan: 'Het is fijn als je klasgenoten weten wat het betekent om gescheiden ouders te hebben, dan kan ik het ook met iemand bespreken'.

We willen de wethouder natuurlijk niet opzadelen met een bord vol problemen, dus krijgen alle jongeren, ambtenaren en de wethouder het verzoek om iets op een kaartje te schrijven wat kan helpen om het bord van kinderen leger te maken. Dat levert concrete suggesties op, zoals voorlichting geven op scholen, voorlichting geven aan ouders en het investeren in zichtbare jeugdcentra met jongerencoaches zodat jongeren goede rolmodellen hebben (zie complete lijst onderaan). De wethouder sluit af met benadrukken hoe onder de indruk ze is van deze deelnemers, en ook over dat ze allemaal actief bezig zijn om narigheid uit hun verleden te verwerken, vaak met hulp van psychologen. Eigenlijk zouden alle toekomstige ouders dat moeten doen, dat zou veel problemen in de toekomst voorkomen.

De avond wordt afgesloten met een luid, verdiend applaus voor de jongeren. En na wat napraten druppelen we allemaal weer de avond in, op weg naar huis.

Wat komt er op het bordje van jongeren bij een (v)chtscheiding wat er niet thuishoort?

- Zorgen dat er geen ruzie komt tussen moeder, vader en stiefmoeder
- Lief doen tegen stiefouders omdat zij zich anders slecht voelen
- Moeder troosten (De moeder van je moeder zijn)
- Aardig doen tegen alle stief-aanhang
- Je "Slimmer" voelen dan de klasgenoten als coping
- Tussenpaaltje tussen beide ouders zijn
- Negativiteit over de andere ouder wordt gedumpte op het kind
- Huishouden moeten doen
- Met cultuurverschillen tussen ouders moeten dealen
- Partner van mama waar ik mee moet dealen
- Alle veranderingen gewoon accepteren
- Negatieve coping aanleren
- Drugsgebruik
- Financiën – zorgen over geld, schulden, inkomen
- Kind als doorgeefluik gebruiken
- Verantwoordelijk zijn voor jongere zusje en broertje
- Oorlog thuis
- Eenzaamheid

- Ouders wonen nog samen na scheiding
- Als postduif gebruikt worden voor communicatie

Suggesties om het bord van kinderen leger te maken

- Eerder over praten, bijvoorbeeld bij een schoolpsycholoog
- Persoon die op school echt vraagt hoe het met je is
- Praten over echtscheiding moet normaal worden
- Echt luisteren naar kinderen
- Vraag hoe het met een kind gaat en hou hier contact over
- Luisteren naar het kind!
- In gesprek blijven met kind hoe zij het ervaart
- Vertrouwenspersoon
- Supportgroepen
- Voorlichtingen op scholen over gescheiden ouders
- Ouders voorlichten over hoe hun gedrag een blijvende negatieve impact kan hebben op de psyche van het kind.
- Verplicht naar de psycholoog voordat je aan kinderen begint
- Jeugdcentra
- Chill plekken met jongerencoaches

